

Základní škola a Mateřská škola Třemešná
793 82 Třemešná 341
Tel: 554 652 218,
e-mail: zs-mstremesna@seznam.cz
IČO: 00852538

Příloha č. 3

dodatek k ŠVP

Tímto dodatkem se doplňuje a upravuje ŠVP ZŠ a MŠ Třemešná, č. j. 29. 8. 2007, na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se měnil Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, s účinností od 1. 9. 2013.

Mgr. Jana Brodová, ředitelka školy

razítko školy

Dodatek k ŠVP

Touto přílohou se doplňuje ŠVP pro ZV ZŠ a MŠ Třemešná č. j. 29. 8. 207 s platností od 1. 9. 2013

Obsah:

1. Učební plán	1
2. Standardy	3
3. Další cizí jazyk – ruský jazyk	7
4. Učební osnovy	13
4.1 Člověk a jeho svět	13
4.1.1 Dopravní výchova	14
4.1.2 Korupce	18
4.2 Člověk a společnost	20
4.2.1 Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	20
4.2.2 Obrana vlasti	38
4.2.3 Korupce	40
4.2.4 Finanční gramotnost	46
4.3 Člověk a zdraví	48
4.3.1 Sexuální a rodinná výchova	48

1. Učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	min.čas. dotace	z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+2	9+1	7+2	6+1	6+1	35	+7
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	
Člověk a jeho svět	prvouka	2	2	2+1	-	-	6	+1
	přírodověda	-	-	-	1+1	2	3	+1
	vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3	+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Průřezová témata		P	P	P	P	P		
Týdenní hodinová dotace + disponibilní hodiny		18+2	20+2	21+4	22+3	23+3	104	+14
Celkový týdenní počet hodin - maximum týdně		20	22	25	25	26	118	

V učebním plánu ŠVP jsou dodrženy podmínky:

- dodržena povinná časová dotace na prvním stupni (118 hodin)

Učební plán pro 2. stupeň základního vzdělávání od 1.9.2013

2013/14 2013/14 2013/14 2014/15

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	6.	7.	8.	9.	min.čas.	z toho DČD
						dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4+1	4+1	4+1	15	4
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
	Druhý cizí jazyk (RJ, NJ)	0	0	3	3		6
Matematika a její aplikace	Matematika	3+1	4+1	4+1	4+1	15	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	0	0	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	11	
	Výchova k občanství	1	1	0	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	1+1	2	1+1	21	7
	Chemie	0	0	2	1+1		
	Přírodopis	1+1	2	1+1	2		
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	1
	Výchova ke zdraví	1	1	1	0		
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	3	1
Volitelné předměty							
Týdenní hodinová dotace + disponibilní hodiny						98	24
Celkový týdenní počet hodin - maximum týdně		28	30	32	32	122	

V učebním plánu ŠVP jsou dodrženy podmínky:

- dodržena povinná časová dotace na druhém stupni (122 hodin)

2. Standardy

Ve standardech je konkretizován obsah a náročnost závazných očekávaných výstupů a stanovení minimální úrovně znalostí a dovedností, kterých by měli žáci dosáhnout na konci 1. a 2. stupně základního vzdělávání.

2.1 Standardy pro 1.stupeň

Standardy Český jazyk a literatura a Standardy Matematika pro I. stupeň jsou dodatkem k ŠVP pro ZŠ a MŠ Třemešná č. j. 29. 8. 2007, které podrobněji specifikují jaké učivo a dovednosti jednotlivé výstupy zahrnují.

Standardy Český jazyk a literatura pro 1. stupeň jsou rozděleny do tří částí:

1. Komunikační a slohová výchova

2. Jazyková výchova

- Nauka o slově
- Stavba slova
- Slovní druhy
- Tvarosloví
- Skladba
- Pravopis

3. Literární výchova

(viz Standardy - ilustrační úlohy)

Standardy **Matematika** pro 1. stupeň jsou rozděleny do čtyř částí:

- 1. Číslo a početní operace**
- 2. Závislosti, vztahy a práce s daty**
- 3. Geometrie v rovině a prostoru**
- 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Standardy jsou rovněž doplněny o příkladové (ilustrační) úlohy a jejich správné řešení. Autoři Standardů pokládají zpracování úloh ještě za pracovní verzi, s opravami textů, stylizačními a formálními úpravami počítají.

(viz Standardy - ilustrační úlohy)

Standardy **Anglický jazyk** pro 1. stupeň – 2. období (5. ročník)

Sledované dovednosti pro 1. stupeň:

- 1. Receptivní řečové dovednosti**
- 2. Produktivní řečové dovednosti**
- 3. Interaktivní řečové dovednosti**

Okruhy a rozsah výstupů 1. stupně jsou pak rozděleny takto:

- Typy textů
- Tematické okruhy
- Slovní zásoba
- Jazykové prostředky

Standardy jsou doplněny o ilustrační úlohy včetně jejich správného řešení. Jejich autoři pokládají zpracování těchto úloh za pracovní verzi, s možnými opravami textů, stylizačními a formálními úpravami počítají.

(viz Standardy - ilustrační úlohy)

2.2 Standardy pro 2. stupeň

Standardy jsou dodatkem k ŠVP ZV pro ZŠ a MŠ Třemešná č. j. 29. 8. 2007, které podrobně specifikují jaký obsah učiva, dovedností a kompetencí jednotlivé výstupy zahrnují.

Standardy **Anglický jazyk** pro 2. stupeň – (9. ročník)

Sledované dovednosti pro 2. stupeň:

- 1. Receptivní řečové dovednosti**
- 2. Produktivní řečové dovednosti**
- 3. Interaktivní řečové dovednosti**

Okruhy a rozsah výstupů 2. stupně jsou pak rozděleny takto:

- Typy textů
- Tematické okruhy
- Slovní zásoba
- Jazykové prostředky

Standardy jsou doplněny o ilustrační úlohy včetně jejich správného řešení. Jejich autoři pokládají zpracování těchto úloh za pracovní verzi, s možnými opravami textů, stylizačními a formálními úpravami počítají.

(viz Standardy - ilustrační úlohy)

Standardy Český jazyk a literatura_2. stupeň – (9. ročník)

Sledované dovednosti u obou stupňů:

- **Receptivní řečové dovednosti**
- **Produktivní řečové dovednosti**
- **Interaktivní řečové dovednosti**

Tematické okruhy 2. stupně jsou pak rozděleny takto:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova (Ortoepie)
- Jazyková výchova (Lexikologie)
- Jazyková výchova (Morfologie)
- Jazyková výchova (Syntax)
- Jazyková výchova (Gramatika)
- Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
- Literární výchova

Standardy jsou doplněny o ilustrační úlohy včetně jejich správného řešení. Jejich autoři pokládají zpracování těchto úloh za pracovní verzi, s možnými opravami textů, stylizačními a formálními úpravami počítají.

(viz Standardy - ilustrační úlohy)

3. Další cizí jazyk – ruský jazyk

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je zařazen od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU RUSKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK

RUSKÝ JAZYK

je vyučovací předmět, který si žák vybere z nabízených volitelných cizích jazyků v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak i v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání ve výuce cizího jazyka směřují v ŠVP k dosažení úrovně A1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Ruský jazyk (jako další cizí jazyk) se začíná vyučovat v 8. ročníku 3 hodinami týdně. S jeho výukou se pokračuje v devátém ročníku – také 3 hodiny týdně.

Skupiny pracují ve třídách vybavených audiovizuální technikou. Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka dalšího cizího jazyka směřuje více než k ovládnutí cizího jazyka k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech – rozhovor – samostatný ústní projev – čtení – psaní.

Ve výuce cizího jazyka jde především o praktické dovednosti (aby se žáci uměli představit, zeptat na cestu, nakoupit v obchodě, objednat si v restauraci...). Cílem výuky je také probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytvoření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v běžných situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum. Slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu žáků. Při výuce se pracuje s tištěnými i audiovizuálními materiály. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. Vyučující vhodně využívá odlišnosti žáků v různých činnostech. Podporuje další rozvíjení komunikačních dovedností. Zvládnutí ruštiny napomůže i lepší komunikaci s lidmi mluvícími dalšími slovanskými jazyky (slovenština, lužická srbština, polština).

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK

KOMPETENCE K UČENÍ

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost - připravujeme je na celoživotní učení.
- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- Při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace.
- Učíme žáky práci s chybou, učíme trpělivosti, povzbuzujeme

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Učíme žáky nebát se problémů (problémy byly, jsou a budou a jsou výzvou).
- Učíme žáky problémy řešit vytvářením praktických problémových situací.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Akceptujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.
- Zařazujeme týmovou spolupráci při řešení problému.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“.
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (časopis, různé prezentace...).
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- Učíme žáky naslouchat druhým (nezbytný prvek mezilidské komunikace).
- Připravujeme žáky na komunikaci s jinými lidmi v různých situacích.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Učíme žáky pracovat v týmech, uvědomovat si vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci jednotlivých členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- Neustále sledujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.
- V hodnocení žáků se snažíme používat prvky pozitivní motivace.
- Jsme ochotni vždy žáky vyslechnout a podat jim pomocnou ruku.
- Vedeme také žáky k pomoci druhým.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní způsoby a podmínky, vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Motivujeme žáky k dosažení vybraného povolání.
- Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) upozorňujeme žáky na lepší možnosti uplatnění při zvládnutí vyučovaného cizího jazyka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
- rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám
- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku
- používá abecední slovník učebnice a dvojazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

Žák

- sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

Žák

- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 8. - 9.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>seznámení s učivem, význam druhého cizího jazyka</p> <p>seznámení s písmem – azbukou</p> <p>základní informace – pozdrav, představení</p> <p>domov – rodina, město, vesnice</p> <p>domácí zvířata</p> <p>číslovky 1 – 20</p> <p>škola</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje členy rodiny, představí sebe a jinou osobu - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - používá jednoduchou slovní zásobu k tématu domov, rodina - poslouchá a opakuje ruská slova, říkanky, písničky - sestaví věty s pozdravem a rozloučením, zeptá se na jméno a věk - pojmenuje některá domácí zvířata - rozpozná a ukáže čísla, která slyší - počítá do 20 - upevňuje slovní zásobu a výslovnost - reaguje na otázky k textu - napíše gramaticky správně jednoduchá sdělení - popíše, kam chodí do školy - pojmenuje běžné věci ve škole, ve třídě 	<p>Z – Evropa a Asie</p> <p>D – historie Evropy, Asie</p> <p>AJ – srovnání jazyků</p> <p>ČJ – pozdravy: formální, neformální</p> <p>Př - zoologie</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 8. - 9.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
volný čas a zájmová činnost barvy blahopřání jídlo práce se slovníkem povolání	<ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduché blahopřání na pohlednici - popíše jídelníček - pracuje v týmu, vede jednoduché rozhovory - čte a píše azbukou - poslouchá ruský text, vyhledává v něm slova - tvoří otázky a odpovědi - používá abecední slovník učebnice i dvojjazyčný kapesní slovník - v krátkých jednoduchých textech vyhledá známé názvy - používá správné slovesné tvary - zapojuje se do konverzace dalších osob - poskytne požadované informace - reprodukuje přiměřeně obtížný text - vyplní formulář – věk, jméno, bydliště, povolání - užívá jednoduché obraty, aby se zeptal, jak se komu daří, co dělá apod. a sestaví na ně odpověď - upevňuje výslovnost a slovní zásobu 	<p>ČJ – vyprávění</p> <p>VV – malba – rozdělení barev</p> <p>VKO – volba povolání</p> <p>VKZ – zdravá výživa</p> <p>HV – národní písně</p>

4. Učební osnovy

4.1 Člověk a jeho svět

4.1.1 DOPRAVNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Základním cílem vzdělávacího oboru Dopravní výchova je získání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu. V rámci prevence bezpečnosti je cílem přijetí etických norem chování s důrazem na rozvoj odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných.

Učivo Dopravní výchovy prolíná učebními předměty Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, zasahuje do VV, PČ, JČ a TV.

Cíle výuky:

- *seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu*
- *vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu*
- *rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce*
- *být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty; vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu*
- *upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí*

Vzdělávací oblast: Dopravní výchova
Vyučovací předmět: PRV, VV, TV
Ročník: 1. 2. 3. třída

1. období		
Učivo	Očekávané výstupy	Přesahy, vazby
	Chodec	
<p>Přecházení přes silnici</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přechodu až auta zastaví - na přechodu dát přednost vozům záchranného systému (policie, sanitka, hasiči) + tramvaji <p>Hřiště – nejbezpečnější místo ke hraní, obytná zóna</p> <p>Nehráti si na komunikacích a v jejich blízkosti</p> <p>150, 112, 155, 158</p> <p>Čekat na dopravní prostředek ve vykázaném prostoru, nevstupovat do vozovky, slušné chování – starší osoby</p>	<p>osvojí si:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kdo je účastník silničního provozu a vztahy mezi nimi - chodec - znalost, kde si hrát - světelné signály (semafor) - tel. čísla tísňového volání - pojmy: vlevo – vpravo, neohrožuj, nepřekážej, levá, pravá krajnice, zákaz, kolmo 	<p>Učivo dopravní výchovy prolíná mnoha předměty</p> <p>VV – kresba, malba dopravních situací, nehod</p> <p>PČ – výroba dopravních značek, skládání dopr. prostředků dle šablon</p> <p>ČJ – vyprávění, popis, Dramatizace, beseda s příslušníkem Policie ČR</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p>

Vzdělávací oblast: Dopravní výchova
Vyučovací předmět: PRV, VV, TV
Ročník: 1. 2. 3. třída

1. období		
Učivo	Očekávané výstupy	Přesahy, vazby
	Chodec	
<p>Za jízdy sedíme anebo se držíme madel, stojíme dále od dveří, nebráníme v nástupu a výstupu cestujících</p> <p>Bezpečné chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - při čekání na dopravní prostředek - hodné a bezpečné chování v dopravním prostředku <p>Základní dopravní značky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá všemi smysly, pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení, - dopravní prostředky, bezpečné cestování – autosedačka, zadržný systém - bezpečnou chůzi po chodníku - bezpečná chůze po silnici - bezpečný přechod silnice 	<p>TV – vycházka, turistika, výlet</p> <p>M – dopravní ruch na silnici – počet, tabulky</p> <p>ČJ– vyprávění, popis, Dramatizace, beseda s příslušníkem Policie ČR</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>TV – vycházka, turistika, výlet</p> <p>M – dopravní ruch na silnici – počet, tabulky</p>

Vzdělávací oblast: Dopravní výchova
Vyučovací předmět: VL, PŘ, VV, TV
Ročník: 4. a 5. třída

2. období		
Učivo	Očekávané výstupy	Přesahy a vazby
	Cyklista	
<p>Povinná výbava kola:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přední brzda, zadní brzda, přední odrazka bílé barvy, - zadní odrazka červené barvy - oranžové odrazky na obou stranách pedálů a oranžové odrazky na paprscích kol <p>Doporučená:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvonek, blatníky a kryt řetězu <p>Výbava za snížené viditelnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přední světlomet bílé barvy a zadní světlomet červené barvy <p>Výbava cyklisty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přilba – do 18 let povinná, reflexní oblečení <p>Nasedání, sesedání, zastavování</p>	<p>osvojí si:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení cyklisty v silničním provozu - výbavu jízdního kola a cyklisty - jízdu na jízdním kole na dopravním hřišti <ul style="list-style-type: none"> - pravidla silničního provozu - dopravní značky - bezpečnou jízdu po silnici, vnímá dopr. sit. všemi smysly - bezpečnou jízdu ve skupině - vjíždění na silnici 	<p>Učivo dopravní výchovy prolíná mnoha předměty 4. a 5. třídy.</p> <p>VV – kresba a malba dopravních prostředků, situací a nehod.</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p>

Vzdělávací oblast: Dopravní výchova
Vyučovací předmět: VL, PŘ, VV, TV
Ročník: 4. a 5. třída

2. období		
Učivo	Očekávané výstupy	Přesahy a vazby
	Cyklista	
Pozvolné brzdění, odbočování Na silnici: <ul style="list-style-type: none"> - přednost v jízdě, vjíždění na silnici, - znalost a sledování dopravních značek, - zákaz vjezdu, zastavování, - řešení situací na křižovatkách označených a neoznačených dopravními značkami, - odbočování – ukázání směru odbočení rukou - přednost všem vozidlům na kruhovém objezdu zleva, při vjíždění neukazují, při vyjíždění ukazují vpravo - při vedení kola chůze po pravé straně - červená stát, oranžová připravit, zelená volno - pomoz sobě i druhým, uklidni zraněného, zavolej pomoc dospělého, policii nebo záchranku (112, 158, 155, 150), zůstaň u zraněného, odstraň kolo z jízdní dráhy 	<ul style="list-style-type: none"> - zastavování - odbočování - křižovatky - objíždění překážky - řazení před křižovatkou - kruhový objezd - otáčení na silnici - vedení kola - světelné křižovatky - první pomoc 	<p>PČ – plán města, vesnice – silnice, dopravní značky, dopravní prostředky</p> <p>TV – návštěva dětského dopravního hřiště - praktická výuka jízdy v ulicích</p> <p>Inf. - malé projekty + prezentace</p> <p>ČJ – demonstrační činnosti, řešení modelových situací, dramatizace, vyprávění, popis</p>

4.1.2 KORUPCE

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi i kvalitní a bezpečné vztahy mezi nimi. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, perspektivám i rizikům. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

V tematickém okruhu „Lidé kolem nás“ si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: PR, VL
Téma: Korupce
Ročník: 1. - 5. třída

Učivo	Očekávané výstupy	Přesahy, vazby
	Lidé kolem nás	
<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy <p>Chování lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady <p>Zvládání vlastní emocionality</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům <p>Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání a korupce - právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - orientuje se v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích - orientuje se v problematice peněz a cen - je veden k odpovědnému spravování osobního rozpočtu - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit 	<p>M – hodnota peněz, počítání s penězi</p> <p>Prv – nakupování, kapesné</p>

4.2 Člověk a společnost

4.2.1 OCHRANA ČLOVĚKA ZA BĚŽNÝCH RIZIK A MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí je včleněna do obsahu vzdělávání a rozložena do výstupů a učiva žáků. Je zaměřena na rozvíjení u žáků schopností rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, na schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se žák pohybuje. Na rozvoj schopností aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí.

Rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ

6. ročník

Cíl výuky v daném ročníku: rozvíjet u žáků schopnost adekvátně se chovat v případě vzniku mimořádné události a nařízené evakuace

7. ročník

Cíl výuky v daném ročníku: rozvíjet u žáků znalosti a dovednosti potřebné pro prevenci požárů a pro adekvátní reagování v případě požáru

8.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, a aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se pohybuje

9. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjí u žáků schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí

Metody a formy práce

Metody a formy výuky musí být vybírány s ohledem na obsah konkrétního učiva jednotlivých ročníků a na výsledky vzdělávání, kterých se má dosáhnout. Metody a formy práce si učitelé volí podle svých zkušeností, potřeb a s ohledem na charakter vyučovaného předmětu, mezipředmětové vztahy a potřeby žáků. K tomu uplatňují vhodnou motivaci, která umožní stimulaci práce žáků. Potřebné je také klást důraz na podporu samostatné práce žáků, zejména na osobní zodpovědnost, samostatnost, schopnost spolupráce a týmové kooperace se záměrem odpovídajícího sebehodnocení a uvědomění si svých možností a usměrňování žakovských postojů. K tomu lze využívat:

- samostatnou práci žáků,
- skupinovou práci,
- vyhledávání informací,
- přípravu referátů,
- kreslení a malování,
- prezentace písemných, ústních a jiných prací,
- společné hodnocení,
- analýzy výsledků, „simulace“ SWOT analýzou,
- a další metody dle uvážení.

Významnou součástí teoretické výuky je používání názorných pomůcek v různé formě, které žákovi usnadňují pochopení učiva:

- odborná literatura,
- nástěnné obrazy,
- interaktivní tabule a počítače,
- učebnice a učební texty,
- pracovní listy,
- internet,
- výuková videa,
- dokumentární ukázky a fotografie,
- exkurze.

K procvičování a upevňování učiva lze využívat různých forem:

- praktická cvičení,
- hry a soutěže,

- diskuse (zkušenosti, příklady ze života, poznatky, zážitky),
- dramatizace, simulační metody,
- pokusy,
- nácvik požadovaného chování,
- tvorba náskresů variant řešení situací,
- výuka a poznávání v terénu (dle prostředí, období, činnosti),
- projekty,
- spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému a nestátními neziskovými organizacemi – besedy, ukázky, společné nácviky, praktické výcviky (nadstavbová forma po základní výuce a základním vzdělávání probíhající plně v rámci školy), návštěvy přímo na stanicích.

Velký důraz by měl být kladen na propojenost učiva, pokud je problematika řazena do různých vyučovacích předmětů, a na vytváření mezipředmětových vazeb, které rozšiřují klíčové kompetence žáka. Důležité je rámcové opakování učiva z předchozích ročníků a dále rozšiřování a stupňování znalostí, navazujícím prohlubováním nácviku dovedností, s využitím rozdílných forem a metod výuky (individuální prožitky prohlubují nácvik dovedností). Praktické vyučování umožní žákům využít teoretické poznatky v praxi, ověřit a rozšířit jejich znalosti tak, aby žák získal jistotu při provádění praktických činností, byl samostatný, dokázal prakticky použít nabyté znalosti a dovednosti při řešení a plnění praktických úkolů.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Ročník: 6.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Klasifikace mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie, antropogenní události (viz základní pojmy) - vysvětlení pojmu mimořádná událost, základní rozdělení mimořádných událostí s uvedením příkladů <p>Varovný signál „Všeobecná výstraha“</p> <ul style="list-style-type: none"> - činnost při varovném signálu, druhy signálů, náhradní způsoby varování - funkce varovných signálů, rozdíly v signálech (ukázky), činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění bytu při povodni, požáru apod. <p>Evakuace</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběh evakuace – na koho se vztahuje, kdo je evakuován přednostně, kdo nebývá evakuován (osoby podílející se na záchranných pracích) 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci - rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu - ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení - poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí 	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost, škola <p>Etická výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní odpovědnost, aplikace mravních zásad <p>VKO</p> <ul style="list-style-type: none"> - život mezi lidmi, respektování pravidel <p>PŘ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekologický způsob života

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 6.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - evakuační zavazadlo, příprava a obsah evakuačního zavazadla - evakuační a přijímací střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují <p>Ukrytí, nouzové přežití (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc)</p> <p>Povodně a zátopové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky - co je povodeň, jak povodeň vzniká, rozdělení povodní, povodně, které postihly ČR v minulých letech - zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřízení domu, závaly 		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 6.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenášení, transport raněného, ošetření - dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehody - zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech, apod. <p>Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé strategie zvládání stresových situací - prevence šikany 		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 6.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku, protidrogová prevence, odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí, pomoc v různých situacích souvisejících s drogami - prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem (osobní bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady) - prevence agresivity (formy agrese, její zvládnutí, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě, jiným osobám a majetku <p>Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů)</p>		<p>Výchova demokratického občana - občanská společnost, škola</p> <p>Etická výchova -osobní odpovědnost, aplikace mravních zásad</p> <p>VKO -život mezi lidmi, respektování pravidel</p> <p>PŘ -ekologický způsob života</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 7.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Požáry a jejich rizika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíl mezi ohněm a požárem, rizika požáru (snížený obsah kyslíku v ovzduší, zvýšená teplota, kouř, toxicita vznikajících zplodin hoření), princip hoření, třídy požáru, příčiny vzniku požáru, předcházení požáru, postupy v případě požáru, manipulace s otevřeným ohněm v přírodě, nebezpečí zábavní pyrotechniky, nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti, hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití, fáze požáru, kategorie hoření <p>Ochrana před úrazem elektrickým proudem</p> <ul style="list-style-type: none"> - (nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení, dotýkání se drátů na zemi, lezení na elektrické lokomotivy, nebezpečí od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček, apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd - charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru - rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije - bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí - poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření 	<p>Multikulturní výchova - lidské vztahy</p> <p>Mediální výchova - vliv médií ve společnosti</p> <p>VKO -linky pomoci, rodina, škola</p> <p>PŘ -ekologická výchova</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 7.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none">- praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů- tepelná poranění (příčiny – působení teploty na lidský organismus, popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh), příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření- otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami – pevnými, tekutými, plynnými), jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci- vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření- rány – řezné, sečné, bodné, střelné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci- mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci- poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci	<ul style="list-style-type: none">- aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 7.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému</p> <ul style="list-style-type: none">- drogová prevence – legální a nelegální drogy – jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví, příklady z praxe- prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě a na jiné osoby- záškoláctví (formy záškoláctví, jeho možné dopady na duševní a fyzické zdraví)- volný čas (party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně)- jak poznám, že je někdo ve stresové situaci- základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací	<ul style="list-style-type: none">- vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 8.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Integrovaný záchranný systém</p> <ul style="list-style-type: none"> – (význam integrovaného záchranného systému, základní a ostatní složky, záchranné a likvidační práce) <p>Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav</p> <p>Individuální ochrana</p> <p>Improvizovaná ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> – (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání) <p>Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události</p> <p>(základní charakteristika, členění, nejfrekventovanější havárie a antropogenní události, dopady havárií, označování nebezpečných látek, bezpečnostní a výstražné tabulky)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě – charakterizuje havárie a antropogenní události – aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání – charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe – rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje – rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých 	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv médií ve společnosti <p>VKZ</p> <ul style="list-style-type: none"> -rizika ohrožující zdraví, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví <p>VKO</p> <ul style="list-style-type: none"> -linky pomoci, krizové linky <p>PŘ</p> <ul style="list-style-type: none"> -biologie člověka, zásady PP <p>CH</p> <ul style="list-style-type: none"> -nebezpečí chemie

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 8.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Havárie s únikem nebezpečných látek</p> <ul style="list-style-type: none">- základní druhy nebezpečných látek, nejčastější příčiny havárií s únikem nebezpečných látek, jaká rizika hrozí v okolí školy, příklady největších havárií, havarijní plán)- prevence vzniku havárií, chování v případě vzniku havárie, zásady chování v případě havárií, dekontaminace- šíření nebezpečných látek při haváriích (znaky a projevy havárií s únikem nebezpečných látek)		<p>Výchova demokratického občana - občanská společnost, škola</p> <p>Etická výchova -osobní odpovědnost, aplikace mravních zásad</p> <p>VKO -život mezi lidmi, respektování pravidel</p> <p>PŘ -ekologický způsob života</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 8.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Radiační havárie jaderných energetických zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> – (charakteristika a účinky ionizujícího záření na člověka, havárie radiačních zařízení, jak fungují české jaderné elektrárny, chování při radiační havárii) <p>Terorismus, extremismus</p> <ul style="list-style-type: none"> – (formy, typy, nové hrozby, podezřelé předměty a poštovní zásilky, anonymní oznámení o uložení bomby (sankce), ohrožení výbušnými látkami, kybernetický terorismus, ochrana sebe a okolí) <p>Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> – praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí – poranění páteře – příčiny, příznaky, poskytnutí první pomoci – úraz elektrickým proudem, zásah bleskem – 		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 8.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none">– příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci– tonutí – příčiny, záchrana a poskytnutí první pomoci, praktický nácvik záchrany tonoucího– zajištění intoxikací a křečových stavů, otravy (alkohol, drogy, léky, houby, chemické látky apod.) <p>Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému (alkohol, nikotin, gambling, násilné chování)</p> <ul style="list-style-type: none">– rozpoznávání vlivu stresu na jedince– základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 9.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika a vznik mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, příklady největších mimořádných událostí tohoto charakteru (bouře a její doprovodné jevy, vichřice, silné mrazy, sněhové kalamity, extrémní teplo, dlouhotrvající sucha a teplotní inverze, laviny, sesuvy půdy, a další) - zásady chování při vzniku jednotlivých mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy <p>Přežití v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v terénu, tvorba improvizovaného přístřešku, možnosti a způsoby signalizace, značení tras pochodu, lesní plodiny, rostliny, živočichové, brodění se vodním tokem, jak získat pitnou vodu, ochrana před nebezpečnou zvěří, rozdělání ohně, a další 	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě - charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy - prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí - prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích 	<p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost, škola <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv médií ve společnosti <p>Etická výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, svědomí a jeho rozvoj <p>PŘ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana životního prostředí, péče o ŽP <p>CH</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemie kolem nás

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 9.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování - návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících</p> <p>Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none">– praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů– dopravní nehody – nahlášení dopravní nehody, zajištění vlastní bezpečnosti, aktivní postup při poskytování první pomoci raněným)– první pomoc při úrazu elektrickým proudem– ztrátová poranění a poranění kostí, svalů, kloubů – příčiny; poskytnutí první pomoci– cukrovka, infarkt, mozková cévní příhoda, křeče, mdloba, kolaps, akutní zánět slepého střeva, febrilní křeče, invazivní meningokokové onemocnění a další onemocnění - příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Ročník: 9.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p>Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému</p> <ul style="list-style-type: none">- prevence fyzického a duševního násilí u dívek a slabších jedinců- prevence fyzického a duševního násilí na dětech a slabších jedincích, v souvislosti s činností náboženských hnutí a sekt (znaky sekt a jejich možné nebezpečí)- drogy, infekční onemocnění, přenosné choroby- jak působí stres na moje tělo, mysl a chování- základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací	<ul style="list-style-type: none">- rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim- vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc- chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví	

4.2.2 OBRANA VLASTI

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Vzhledem ke zrušení povinné vojenské přípravy a nedostatečné informovanosti občanů o jejich povinnostech týkajících se obrany vlasti, bylo toto téma v souladu s § 52 odst. 5 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, začleněno do RVP ZV.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Téma: Obrana vlasti
Ročník: 6.,7.,9.

Třída	Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
6.	Úloha a postavení ozbrojených sil v bezpečnostním systému ČR Základní povinnost státu – zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, ochrany demokratických základů, životů, zdraví a majetkových hodnot	- uvede základní úkoly vlády, prezidenta, Parlamentu ČR v souvislosti s obranou státu	AJ – představitelé státu D – státní zřízení OSV – schopnost vyjádřit svůj názor Mediální sdělení – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Téma: Obrana vlasti
Ročník: 6.,7.,9.

Třída	Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
7.	<p>Stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav</p> <p>Povinnost k obraně státu – přehled základních povinností subjektů při obraně státu, branná povinnost</p> <p>Kolektivní obrana – význam a smysl kolektivní obrany, její prvky, organizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem kolektivní obrana, - vysvětlí rozdíl mezi: <ul style="list-style-type: none"> - stavem nebezpečí, - nouzovým stavem - stavem ohrožení státu - válečným stavem - vysvětlí základní povinnosti občana při obraně státu a pojem branná povinnost 	<p>D – třicetiletá válka</p> <p>Mediální sdělení – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Etické hodnoty – osobní odpovědnost, aplikace mravních zásad</p>
9.	<p>Ozbrojené síly České republiky, Armáda ČR – úkoly a účast</p> <p>Zahraniční mise, živelné pohromy, záloha ozbrojených sil, bezpečnostní politika EU</p> <p>NATO – vznik, příklady činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní úkoly ozbrojených sil ČR - rozliší, co jsou to ozbrojené síly a Armáda ČR - uvede příklady použití Armády ČR v krizových situacích nevojenského charakteru - charakterizuje postavení vojáka z povolání a vojáka v záloze - vysvětlí bezpečnostní politiku EU 	<p>Z – zahraniční mise</p> <p>D – 2. Světová válka</p> <p>HV – Ktož sú boží bojovníci</p> <p>ČJ – živelné pohromy, problémy globalizace</p>

4.2.3 KORUPCE

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Korupce

Ročník: 6. – 9.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p><u>Člověk, stát a hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy - společná pravidla a normy - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení, lidská solidarita, pomoc v nouzi, potřební lidé ve společnosti - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí - majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s majetkem, penězi a různými formami vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná názor a postoj ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití - zvyšuje odolnost vůči myšlenkové manipulaci - uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv - orientuje se v problematice peněz a cen - odpovědně spravuje osobní rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje 	<p>Z – postavení ČR – hospodářství</p> <p>D – hospodářská politika států</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání hodnot, rozvoj komunikace, morální rozvoj postojů</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Korupce

Ročník: 6. – 9.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - peníze – funkce a podoby peněz, formy placení - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v problematice peněz a cen - odpovědně spravuje osobní rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku 	<p>D – historie vzniku peněz</p> <p>ČJ – číslovky</p> <p>M – procenta, úročení</p> <p>D – hospodářská politika států</p> <p>Z – měny v různých státech</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Korupce

Ročník: 6. – 9.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejčastější druhy pojištění, navrhne, kdy je využít - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<p>VKO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu - vlastnictví a majetek - funkce peněz - rozpočet státu - banky a jejich funkce

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: **Korupce**

Ročník: **6. – 9.**

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p><u>Člověk, stát a právo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost - porušování předpisů - porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Téma: Korupce

Ročník: 6. – 9.

Učivo	Výstupy - žák	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
<p><u>Člověk jako jedinec</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí - osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny - sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s různými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti - rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	

4.2.4 FINANČNÍ GRAMOTNOST

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Definice finanční gramotnosti je strukturovaná. Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje **tři složky**: gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou.

Peněžní gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební nástroje apod.).

Cenovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.

Rozpočtovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovovat finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované: **správu finančních aktiv** (např. vkladů, investic a pojištění) a **správu finančních závazků** (např. úvěrů nebo leasingu). To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Téma: Finanční gramotnost
Ročník: 6. – 9.

Učivo	Výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Peníze		
<ul style="list-style-type: none"> - nakládání s penězi - tvorba ceny - inflace 	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<p>VKO - 6.-9. tř</p> <p>M - 9. tř</p>
Hospodaření domácnosti		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti - základní práva spotřebitelů 	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 	<p>VKO - 6.-9. tř</p> <p>VKO - 6.-9. tř</p> <p>VKO - 6.-9. tř</p>
Finanční produkty		
<ul style="list-style-type: none"> - služby bank, aktivní a pasivní operace - produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků - úročení - pojištění 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit 	<p>VKO - 6.-9. tř</p> <p>VKO - 6.-9. tř, M - 7. tř, 9. tř.</p> <p>M - 7. tř, 9. tř</p> <p>M - 7. tř, 9. tř</p> <p>M - 7. tř, 9. tř</p>

4.3. Člověk a zdraví

4.3.1 SEXUÁLNÍ A RODINNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA DANÉ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech: Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolínají do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obsahují nebo aplikují do života školy. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně zodpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Sexuální a rodinná výchova ve výukových programech má být zařazena od vstupu dítěte do školy a provázet jej po celou dobu povinné školní docházky. Realizována musí být v takovém rozsahu a takovými prostředky, které odpovídají věku a potřebám žáků. Pro rozvíjení sexuální a rodinné výchovy je důležité, že program vzdělávání by měl směřovat mimo jiné i tomu, aby žáci dokázali:

- pochopit význam domova, rodiny a svou měnící se roli v rodině v souladu s vlastním dospíváním;
- pochopit význam odpovědného přístupu k navazování partnerských vztahů a k převzetí rodičovské role;
- získat základní poznatky z oblasti lidské sexuality, vyvarovat se rizikových forem sexuálního chování;
- odpovědně se rozhodovat v oblasti sexuálního zdraví;
- zdravý životní styl zařadit do systému vlastních životního hodnot.

Na 1. stupni základní školy výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni:

- porozumět, že složení rodiny se v průběhu života mění, že většina lidí se rozhoduje s někým trvale žít a uzavřít manželství, které někdy selže a v krajním případě se řeší rozvodem;
- znát základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy, včetně pohlavních orgánů;
- vědět, jaké změny probíhají v těle dívek a chlapců v období puberty (druhotné pohlavní znaky, menstruace, poluce) a jak se mění jejich chování (etika dospívání - anatomicke-fyziologické a psychosociální změny v pubertě);
- orientovat se v otázkách vývoje dítěte před narozením a při jeho příchodu na svět;
- vědět, že o intimních záležitostech se na veřejnosti běžně nehovoří, že užívání vulgárních slov je nevhodné;
- uvědomovat si, že jen někteří dospělí jsou oprávněni dotýkat se těla dítěte;
- vědět, že všechny pohlavní aktivity s dítětem, které nedovršilo 15 let, jsou trestné (ochrana před sexuálním a jiným zneužíváním);
- vědět, kam se v případě potřeby obrátit (linky důvěry, krizová centra);
- uvědomovat si, že některé informace o lásce, přátelství a rodičovství uváděné v médiích (sexualita a násilí v televizi, časopisech aj.) neodpovídají běžné skutečnosti.

Na 2. stupni ZŠ v předmětu **výchova ke zdraví** jsou úměrně věku a potřebám žáků sledovány cíle, které usilují o to, aby žák byl schopen:

- chápat přirozené biologické i psychosociální jevy a procesy, které jsou podstatou lidské sexuality;
- chápat sex jako hodnotu umožňující předávání života;
- umět si vybrat životního partnera;
- dokázat vést harmonický manželský (partnerský) život;
- umět předcházet poruchám manželského soužití, manželskému nesouladu, vzniklé problémy umět řešit, vědět, kam je možno se s problémem obrátit;
- zvážit možné přirozené důsledky pohlavního styku, tj. na vznik nového lidského života, umět rodičovství plánovat, nežádoucímu těhotenství předcházet;
- chápat eventuální sexuálně-patologické a psychopatologické jevy, a to ve své vlastní sexualitě i u lidí ve svém okolí;
- znát rizika a umět předcházet pohlavně přenosným chorobám, včetně HIV/AIDS;
- získat schopnost provádět sexuální výchovu ve své vlastní rodině, u svých budoucích dětí.

Mezi základní tematické okruhy učiva na základní škole patří:

- Rodina, manželství, rodičovství, partnerské vztahy, projevy citu a lásky, přátelství, kamarádství, příbuzenství, komunikace s dospělými, vrstevníky, kulturní slovník, společenské chování.
- Lidské tělo (názvy a funkce jednotlivých částí, vč. pohlavních orgánů), rozdílnost pohlaví, rozdílný vývoj sexuality, anatomicko-fyziologické a psychosociální změny v pubertě, dospívání, předčasná sexuální zkušenost, poruchy pohlavní identity
- Základy lidské reprodukce (početí, těhotenství, vývoj jedince před narozením, porod, výživa novorozence).
- Plánované rodičovství, základní informace o možnostech zabránění početí,
- Choroby přenosné pohlavním stykem, vč. HIV/AIDS.
- Ochrana před sexuálním a jiným zneužíváním, sexualita ve sdělovacích prostředcích, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci
- Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, zásady zdravého stravování, vliv podmínek a stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy, tělesná a duševní hygiena, otužování, význam pohybu pro zdraví, režim dne, ochrana před přenosnými a nepřenosnými chorobami, chronickými úrazy a onemocněním, preventivní lékařská péče, odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)
- Rizika ohrožující zdraví a prevence-stres a jeho rizika na zdraví, únava, civilizační choroby, druhy závislostí
- Ochrana člověka za mimořádných událostí - živelné pohromy, terorismus